

Mieczysław Bienia, Sławomir Żółkowski

Dobryń Mały, st. VII, gm. Zalesie, woj.
białskopodlaskie, AZP 60-89/22

Informator Archeologiczny : badania 27, 52-53

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

gowie. Osada z epoki brązu, okresu lateńskiego, wpływów rzymskich oraz wczesnego średniowiecza.

W 1993 r. z 1 ha stanowiska zajmującego powierzchnię 2 ha zdjęto sprzętem ciężkim humus i przystąpiono do eksploatacji piasku. Prace te doprowadziły do całkowitego zniszczenia części obiektów oraz zniszczenia warstw stropowych wielu innych obiektów. Po interwencji Konserwatora Zabytków eksploatację piasku wstrzymano i przeprowadzono badania wykopaliskowe.

Odsłonięto, zadokumentowano i wyeksplorowano pozostałości po 27. obiektach. Analiza pozyskanych zabytków pozwala stwierdzić, że osada zasiedlana była w II-III okresie epoki brązu (1 obiekt oraz fragm. naczyń zebrane z części zniszczonej), kultury lużyckiej (2 obiekty oraz fragm. naczyń zebrane z części zniszczonej), okresie lateńskim (1 obiekt), okresie B₂/C₁-C₂ wpływów rzymskich (2 obiekty), późnym okresie wpływów rzymskich (4 obiekty) oraz wczesnym średniowieczu (3 obiekty). W przypadku trzech obiektów pozyskano zabytki, które datują je ogólnie na okres wpływów rzymskich, a z jedenastu nie pozyskano zabytków umożliwiających określenie chronologii.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie.

Danków, st. 5
gm. Lipie, woj. częstochowskie
AZP 83-45/2

Uniwersytet Jagielloński Instytut Archeologii w Krakowie

Badania prowadziła mgr Barbara Gedl. Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Osada kultury lużyckiej z epoki brązu i osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Badania ratownicze prowadzone były w związku z dziką eksploatacją piasku na stanowisku. Zbadano 10 obiektów, palenisk i jam. W paleniskach oprócz przepalonych kamieni i dużej ilości węgla drzewnego znajdowano ułamki ceramiki z okresu wpływów rzymskich. W jednej z jam natrafiono na ułamki ceramiki kultury lużyckiej.

Dobryń Mały, st. VII
gm. Zalesie, woj. białkopodlaskie
AZP 60-89/22

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Białej Podlaskiej (Państwowa Służba Ochrony Zabytków)

Badania ratownicze prowadzili Mieczysław Bienia i Sławomir Żółkowski. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białej Podlaskiej. Osada i cmentarzysko kultury jastorfskiej z młodszego okresu przedrzymskiego.

Stanowisko zostało odkryte podczas badań powierzchniowych AZP w kwietniu 1984 r. przez dr. W. Nowakowskiego.

Badania ratownicze na stanowisku VII w Dobryniu Małym były rezultatem prowadzonej od 1991 r. przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Białej Podlaskiej systematycznej weryfikacji stanowisk archeologicznych zagrożonych zniszczeniem.

Stanowisko zajmuje powierzchnię porośniętej łąką i młodym lasem piaszczystej wydmy. Położone jest na zachód od rzeki Młyniec, prawobrzeżnego dopływu Krzyny, po południowej stronie drogi prowadzącej z Dobrynia Małego do Dobrynia Dużego. Centralna oraz zachodnia część stanowiska została prawie całkowicie zniszczona przez wybiórkę piasku.

W trakcie badań wykopaliskowych w lipcu 1993 r. w siedmiu wykopach o łącznej powierzchni 220 m² odkryto 9 obiektów archeologicznych. W północno-zachodniej części stanowiska odkryto 3 zniszczone i 1 nienaruszony grób jamowy, z licznymi przepalonymi kośćmi ludzkimi i bez wyposażenia. W części osadniczej stanowiska odkryto m.in. palenisko (obiekt 8) oraz bardzo dobrze zachowaną półziemiankę (obiekt 9). Półziemianka, o wymiarach 4 x 2,9 m i głębokości 0,8 m, posiadała wydzieloną część, w której umieszczony był warsztat tkacki, o czym świadczy znajdująca się tam gliniana podstawa dla drewnianej konstrukcji krosna oraz liczne przęśliki gliniane. Obiekt zasypany był jednocześnie treścią kulturową, na którą składało się kilkadziesiąt kilogramów fragm. naczyń glinianych, fragm. polepy, kości zwierzęce oraz nieliczne zabytki kamienne i metalowe.

Materiał zabytkowy, jaki wystąpił w obiektach nr 8 i 9 ma ściśle analogie w materiałach osadowych występujących na stanowiskach związanych z kręgiem kulturowym jastorfskim. Najciekawszym i najbardziej spektakularnym elementem jastorfskim są łyżki gliniane, występujące również w kulturach zlatenizowanych, oraz krążki ceramiczne pojawiające się w zachodnim oraz wschodnim kręgu kultury jastorfskiej, brak ich zaś w kulturze przeworskiej. W obiekcie wystąpił także niewielki fragm. tzw. kozła ogniowego — przedmiotu spełniającego szczególną rolę kultową wśród ludności kultury jastorfskiej.

Chronologia obiektów została ustalona przez dr hab. T. Dąbrowską na podstawie „przeworskich” form występujących wśród materiałów jastorfskich na fazy A₁–A₂ młodszego okresu przedrzymskiego.

Gródek nad Bugiem, st. 1C
gm. Hrubieszów, woj. zamojskie

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadził A. Kokowski. Grób ciałopalny — pochówek popielnicowy — grupy masłomęskiej, kultury wielbarskiej. Faza C₂ lub C₃ młodszego okresu wpływów rzymskich.

* Literatura: *Sprawozdania...*, s. 42–44.

Inowrocław, st. 100
gm. loco, woj. bydgoskie
AZP 45–40/—

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
Polski w Poznaniu

Badania prowadził mgr Józef Bednarczyk. Finansowane przez Wojewódzki Ośrodek Kultury (w ramach programu „Szansa dla kultury”) i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy. Osada i warzelnie soli z okresu wpływów rzymskich, ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego, późnośredniowiecznego i nowożytnego.

Prace objęły, w różnym zakresie, wszystkie 3 strefy stanowiska: solowarską, mieszkalną i gospodarczą, na łącznej powierzchni ok. 2300 m²; na dalszych 1500 m² prace zostały rozpoczęte.

W strefie solowarskiej eksplorowano obie saliny. Młodsza chronologicznie (późny okres wpływów rzymskich) składała się z rozległego przestrzennie, zbadanego w dużej części systemu rowów do transportu solanki (3) oraz zbiorników o różnym charakterze i funkcji (4). Największy z rowów (obiekt 999/1000 ABC) ma długość ok. 104–105 m (taki odcinek jest dotąd odkryty), przy przeciętnej szerokości 160 cm i głębokości 20–40 cm. W końcowym odcinku rozwidła się on najpierw na dwa, a później na trzy ramiona. Odkryte odcinki dwóch pozostałych rowów, zarejestrowanych i częściowo eksplorowanych w latach poprzednich, są znacznie krótsze: pierwszy (obiekt 72 C) ma długość ok. 53 m, drugi (obiekt 1009)